

**Нововъведения в правната рамка в
областта на плащанията, произтичащи от
Втората директива за платежните услуги
(PSD2)**

**Александър Костов, дирекция „Методология и финансови пазари“
Красимир Кръстев, дирекция „Платежен надзор“**

Българска народна банка

Съдържание

1. Нови платежни услуги
2. Доставчици на новите платежни услуги
3. Изключения от приложното поле на закона
4. Допълнителни условия при лицензирането на платежни институции и дружества за електронни пари
5. Разширяване на изискванията към информацията при предоставяне на платежни услуги
6. Управление на операционните рискове и на рисковете, свързани със сигурността
7. Докладване на инциденти
8. Установяване на идентичността

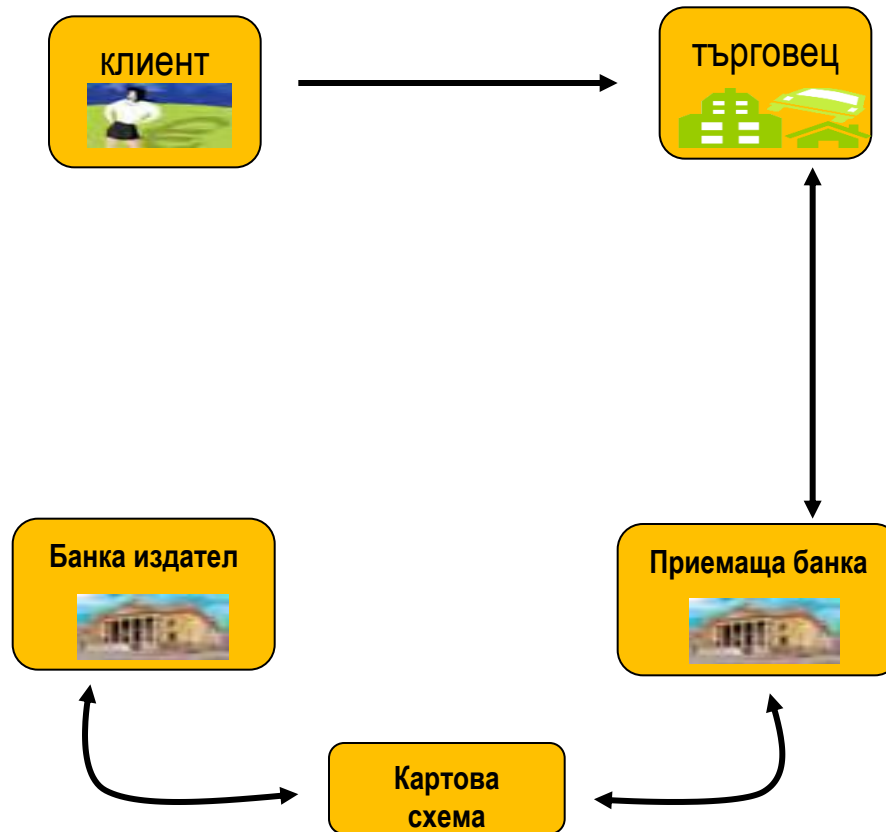
I. Новите платежни услуги (1/4)

- услуги по инициране на плащане
- услуги по предоставяне на информация за сметка

Заменят досегашните услуги по изпълнение на платежни операции, при които съгласието на платеца за изпълнение на платежната операция е дадено посредством телекомуникационно, цифрово или информационно устройство и плащането е извършено към оператора на телекомуникационна или информационна система или мрежа, който действа само като посредник между ползвателя на платежната услуга и доставчика на стоките или услугите.

I. Новите платежни услуги (2/4)

Текущо изпълнение на платежна операция чрез платежна карта

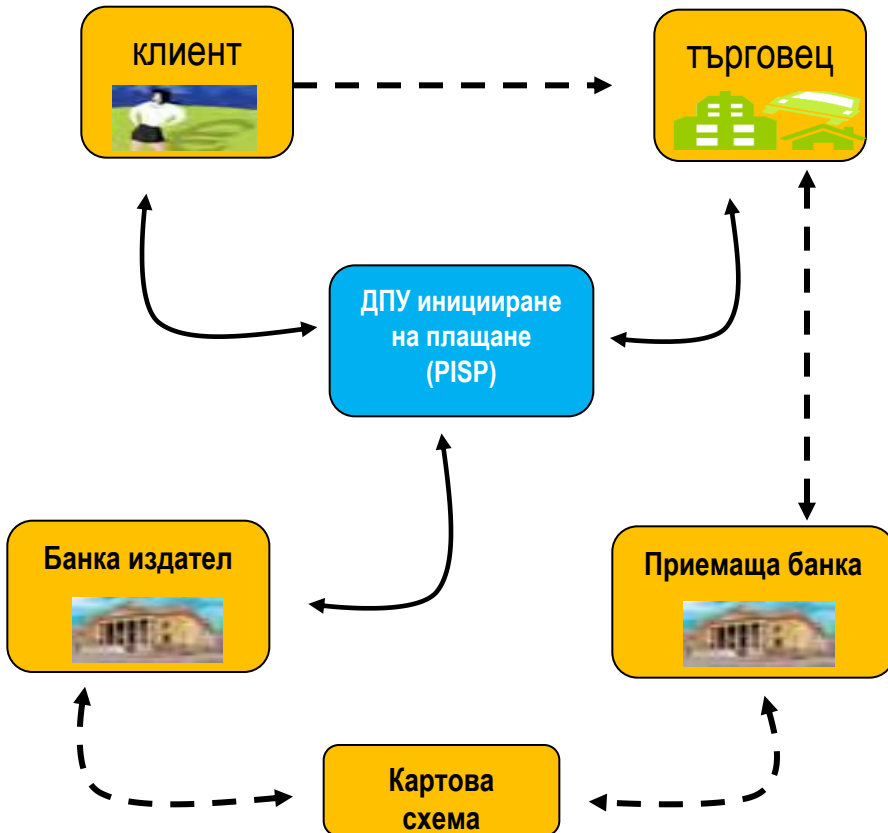
I. Новите платежни услуги (3/4)

Изпълнение на платежна операция чрез ДПУ по инициране на плащане

I. Новите платежни услуги (4/4)

Платежна операция с участие на доставчик по инициране на плащане

Платежна операция с участие на доставчик по предоставяне на информация за сметка

II. Доставчици на новите платежни услуги:

- **Доставчик на услуги по инициране на плащане:**
 - подлежат на **лицензионен режим**;
 - изисква се застраховка „Професионална отговорност“ или друга сравнима гаранция за отговорността му, покриваща територията на всяка държава, на която ще предлага платежни услуги;
 - изискване за капитал.
- **Доставчик на услуги по предоставяне на информация за сметка:**
 - подлежат на **регистрационен режим**;
 - изисква се застраховка „Професионална отговорност“ или друга сравнима гаранция за отговорността му, покриваща територията на всяка държава, на която ще предлага платежни услуги.

III. Промени в изключенията от приложното поле на закона (1/2)

- услуги по теглене на пари в брой чрез терминални устройства;
- услуги чрез търговски представител;
- услуги, извършвани въз основа на платежни инструменти, които могат да бъдат използвани само по ограничен начин (мрежа или набор от стоки или услуги) *;

* БНБ взема мотивирано решение и информира доставчика на услуги, когато дейността не се квалифицира като ограничена мрежа

III. Промени в изключенията от приложното поле на закона (2/2)

- платежни операции, извършвани в допълнение към електроните съобщителни услуги, като еднократната платежна операция **не надвишава 100 лева и:**
 - **общата стойност** на платежните операции за един абонат **не надвишава 600 лева на месец**; или
 - когато абонатът **захранва предварително** своята сметка при доставчика на електронната съобщителна мрежа или услуга, **общата стойност на платежните операции не надвишава 600 лева на месец.**

IV. Допълнителни условия при лицензирането на платежни институции и дружества за електронни пари

- докладване на инциденти;
- обработка на жалби на клиенти;
- процедури за управление на чувствителни данни за плащанията;
- събиране на статистически данни за дейността и измамите при платежните услуги;
- правила за сигурност при използване на платежни услуги.

V. Разширяване на изискванията към информацията при предоставяне на платежни услуги

- За платежни операции **във валута на държава членка**, когато доставчикът на платежни услуги на платеща **и** доставчикът на платежни услуги на получателя се намират на територията на Европейския съюз.
- За платежни операции **във валута, различна от валутата на държава членка**, когато доставчикът на платежни услуги на платеща **и** доставчикът на платежни услуги на получателя се намират на територията на Европейския съюз, по отношение на онези части от платежната операция, които се извършват в Европейския съюз.
- За платежни операции **във всички валути**, когато само един от доставчиците на платежни услуги се намира в рамките на **територията на Европейския съюз**, по отношение на онези части от платежната операция, които се извършват в Европейския съюз.

VI. Управление на операционните рискове и на рисковете, свързани със сигурността

- ДПУ във връзка с предоставяните от тях платежни услуги:
 - създават мерки за ограничаване и контролни механизми за управление на операционните рискове, включително рисковете, свързани със сигурността;
 - установяват и поддържат процедури за управление на инциденти, за откриване и класифициране на значими операционни инциденти и инциденти, свързани със сигурността.

- ДПУ предоставят на БНБ цялостна оценка:
 - на операционните рискове и на рисковете, свързани със сигурността;
 - на адекватността на мерките за ограничаване им;
 - контролните механизми, прилагани от тях спрямо тези рискове.
- Насоки на ЕБО, изготвени в сътрудничество с ЕЦБ.
- БНБ ще издаде наредба по прилагането на тези разпоредби.

VII. Докладване на инциденти

- ДПУ, лицензиран от БНБ при възникнал значим операционен или свързан със сигурността инцидент по предоставянето на платежни услуги, уведомява незабавно БНБ за това.
- Значимостта на инцидента се определя на база на количествени критерии свързани с брой и стойност на засегнатите платежни операции, броя на засегнатите клиенти, времето на неналичност на услугата и др.
- Формуляри за докладване на инциденти.

- Когато инцидентът засяга или може да засегне финансовите интереси на ползвателите на платежни услуги, ДПУ ги уведомява незабавно за инцидента и за всички мерки, които предприема.
- БНБ своевременно изпраща информация за инцидента на ЕБО и ЕЦБ.
- ДПУ предоставят на БНБ статистически данни за измами, свързани с плащанията.
- Насоки на ЕБО, изготвени в сътрудничество с ЕЦБ.
- БНБ ще издаде наредба по прилагането на тези разпоредби.

VIII. Установяване на идентичността

- ДПУ прилагат задълбочено установяване на идентичността на платеца, при:
 - достъп до платежната сметка онлайн;
 - инициране на електронна платежна операция;
 - извършване на действие от разстояние, при което би могло да възникне риск от измама при плащането или друга злоупотреба.
- ДПУ въвежда мерки за сигурност и защита на поверителността и неприкосновеността на персонализираните средства за сигурност на ползвателите на платежни услуги.
- При електронни платежни операции, иницирани от разстояние, ДПУ прилагат задълбочено установяване на идентичността на клиента, чрез променливи елементи, свързващи операцията с конкретна сума и получател.

- Задълбочено установяване на идентичността на клиента е процедура по установяване на идентичността, която е разработена по начин, който защитава поверителността на данните, и която включва използването на два или повече от следните независими елементи:
 - знание - нещо, което само ползвателят знае;
 - притежание - нещо, което само ползвателят притежава;
 - характерна особеност - нещо, което характеризира ползвателя.

- ДПУ, обслужващ сметката, дава възможност на доставчика на услуги по инициране на плащане и на доставчика на услуги по предоставяне на информация за сметка да разчитат на осигурените от него процедури за установяване на идентичност на ползвателя на платежни услуги.
- Делегиран регламент на ЕК съдържащ регулаторни технически стандарти, изготвени от ЕБО в сътрудничество с ЕЦБ.

Благодарим Ви за вниманието!